

ЛЮБОМИР СЕРАФИМОВ:

Електронните цигари са до 95% по-безвредни от стандартните, ако се спазват правилата в бранша

ЛЮБОМИР СЕРАФИМОВ Е МАГИСТЪР ПО МЕЖДУНАРОДЕН МАРКЕТИНГ. ЗАВЪРШВА ЕВРОПЕЙСКИ КОЛЕЖ ПО ИКОНОМИКА - ПЛОВДИВ. ОТ 2011 Г. РАБОТИ КАТО УПРАВИТЕЛ НА „Л И А ВЕЙП“ ЕООД. САМИЯТ ТОЙ ПОТРЕБЯВА ЕЛЕКТРОННИ ЦИГАРИ ОТ 12 ГОДИНИ.

М РАЗГОВАРЯ ЖИВКА ГЕЦОВА

- Г-н Серафимов, колко разпространени са е-цигарите в България в момента?

- Около един процент от пушачите в България в момента използват електронни цигари като алтернатива на стандартните. Разбира се, не се ангажирам с точна бройка колко точно са потребителите на тези продукти у нас.

- Какви са предимствата и за кого са предназначени?

- Едно от предимствата е, че е доказано, че използването на електронна цигара е до 95% по-малко вредно отколкото тютнопушенето на стандартните цигари. При електронните цигари няма процес на горене, което означава, че съответно не се отделят повечето от вредните вещества, които са характерни за дима от нормалните цигари.

Продуктът е предназначен за пушачите, подобно на други никотинови и тютюневи продукти. Те са за пълнолетните пушачи, които се опитват да се откажат или да заменят вредния навик, но не успяват, като им предлагат една по-добра алтернатива на пушенето. Със сигурност не са предназначени за непушачи.

- Какви видове съществуват на пазара?

- Има много видове електронни цигари на пазара. Като цяло стандартната електронна цигара е устройство, което има батерия, както и нагреващ елемент. Батерията захранва нагреващия елемент, а той, от своя страна, изпарява никотинова течност. Така се получава пара, която се вдишва от пушача.

Съществуват електронни цигари, които са за еднократна или многократна употреба.

- Крийт ли опасности?

- Опасностите се изчерпват с това, че е възможно, ако се потребяват от непушачи или непълнолетни, да доведат до пристрастяване към никотина. Това все пак е никотинов продукт и не трябва да се употребява от непушачи.

- За какво трябва да внимават потребителите, когато избират продукти и течности за тях?

- Първо, потребителите трябва да се запознаят с регулациите, които се прилагат в Европа, и по-специално тук, в България. Никотиновата течност, която се предлага под формата на флакон за многократно презареждане, трябва да бъде не повече от 10 мл. А електронните цигари за еднократна употреба или капсулите за еднократно използване не бива да съдържат повече от 2 мл никотинова течност.

Никотиновото съдържание, от своя страна, или концентрацията на никотин не трябва да надвишава 20 мг на 1 милилитър - или 2%.

Съответно трябва потребителите да знаят кой е производителят на всеки един продукт. Тази информация трябва да бъде изписана на етикета на флакона. Хората трябва да знаят и кой е търговецът, от когото си купуват продукта. Важно е флаконите да имат етикети на български с инструкции за употреба, включително и за да могат да поискат информация, ако има някакъв проблем.

- Има ли в момента продукти на българския пазар, които не се придържат към тези правила?

- Да, има, според мен. И по-скоро това се отнася към електронните цигари за еднократ-

на употреба, които в момента са доста модерни. Това, което не отговаря на установените правила, е, че първо не се спазват изискванията за информация на опаковката.

На нея трябва да има ясно предупреждение, че продуктът съдържа никотин, който е пристрастяващ и не се препоръчва за непълнолетни и непушачи,

но това в много случаи не се спазва. Освен това

на самата опаковка не трябва да има картинки на плодове и други атрактивни картинки,

които провокират асоциации със здравословния начин на живот. Това също при някои продукти не е спазено.

Другото изискване, което присъства в регулациите и закона, изисква контейнерът на електронните цигари за еднократна употреба да не бъде повече от 2 мл. Въпреки това някои са с доста по-голяма вместимост - 3-4 мл, та чак до 5-6 мл.

Отделно, както вече казахме,

никотиновото съдържание на течностите не трябва да е повече от 2% - или 20 мг на милилитър,

което отново при някои продукти не е спазено, въпреки че те се продават в търговската мрежа. Това е грубо нарушение на закона, което показва непознаването му или нехаенето за спазването му от производителите, вносителите или търговците на тези продукти.

Само ако са спазени законовите изисквания, потребителите могат да са сигурни в безопасността на продуктите, които си закупват и използват.

- Каква е причината да наблюдаваме предлагане, което не съпада с изискванията в този бранш?

- В момента има една мода да се употребяват електронни цигари и доста търговци, които не се занимават с такива продукти, започват да ги предлагат. Да кажем, фирма, която с години се е занимавала със строителни части, започва да внася подобни продукти. Така че според мен неспазването на изискванията се дължи най-вече на незнание на самите търговци, които не познават регулациите.

Мисля, че този проблем рано или късно ще се изчисти, защото за много от фирмите това не е основна дейност, а просто го правят в момента, защото има интерес от страна на потребителите и тези търговци търсят бърза печалба.

От друга страна, има компании като нашата, които присъстват на пазара на електронни цигари от много време - 10 години. Тези колеги, както и ние, следим регулациите и държим те да се спазват. Отчитаме, че са доста динамични - всяка година излиза по нещо ново, с което се съобразяваме. Това е и една от причините да основем през през 2020 г. Българска вейп асоциация на производителите, вносителите и търговците на електронни цигари и на никотинови и безникотинови течности. Стремим се да създадем условия за поддържането на лоялна и прозрачна пазарна конкуренция в този бранш в България, като се спазват всички законови изисквания за безопасността на електронните цигари.

- Все повече популярност добиват е-цигарите за еднократна употреба. Какво е специфичното при тях в избора и има ли някакъв риск за потребителите?

- При електронните цигари за еднократна употреба специфичното е, че са доста по-лесни за употреба. При тези, които са за многократна употреба, потребителят трябва сам да си зареди продукта с течност. Трябва да развие флакона и да сипе от никотиновата течност. Когато свърши батерията пък, трябва да я сложи да се зареди.

При тези за еднократна употреба просто се отваря опаковката и продуктът е готов за употреба. Когато свърши течността или батерията, потребителят просто изхвърля устройството. Може би на това се дължи популярността им, защото са много лесни за употреба. Това, за което трябва да внимават потребителите обаче, е ясен и сигурен ли е производителят, има ли пълната информация на български език на опаковката, отговаря ли продуктът на ограниченията за никотиново съдържание и течност. И най-вече да знаят, че

повечето от тези продукти съдържат никотин, който води до пристрастяване, и не са предназначени за непълнолетни или за непушачи.

- Как стои въпросът от икономическа гледна точка - употребата на електронни цигари изгодно ли излиза на пушачите?

- Изгодно излиза, но зависи от избора на устройството. Ако говорим за тези за еднократна употреба, не излиза по-изгодно, отколкото да се пушат обикновени цигари. Да не кажа, че може би и по-скъпо излиза. Но ако се употребяват продукти за многократна употреба, те могат да се заредят многократно с течност, както и батерията може да се презарежда. Там вече може да излезе по-изгодно.

- Какъв е смисълът на понятието "отговорно предлагане", когато става въпрос за вейп устройства?

- Отговорно предлагане означава, че самият търговец трябва да си прочете много внимателно стриктните регулации, които Законът за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия предвижда. На второ място, трябва продавачите да не ги продават на лица под 18 години.

Но в момента много от изискванията не се спазват. Даже и рекламите, които са по билбордовете, не трябва да показват самия продукт, а само търговската марка. Това също е грубо нарушение.

- Осъществява ли се контрол на

продажбите в България и как по-точно се случва?

- Контролът се осъществява от Комисията за защита на потребителите (КЗП). Общо взето, те действат по сигнали. Хората отиват и проверяват. Не мога да кажа колко е успешно, въпреки че освен електронни цигари съм виждал и нормални цигари да се продават на непълнолетни. Така че това не е нещо ново. Просто в момента електронните цигари са по-популярни. Но ако минем покрай някое училище, в междучасието ще видим, че 90% от учениците пушат нормални цигари. Всеки го е виждал.

Механизмите за контрол са както при тютюна и алкохола. Написано е в закона, но отговорността пада върху търговеца. Родителите също имат роля и някои от тях позволяват, като тогава нищо не може да се направи. Самият родител е преценил, че за детето е по-добре да използва електронна цигара вместо стандартна. Някои от тях сами закупуват продукта и го предоставят на детето. Ние не подкрепяме такова поведение и още веднъж искам да наблегна, че електронните цигари не са безвредни, те съдържат никотин, който води до пристрастяване, както и редица други химически вещества, които се поглъщат при употреба. Непълнолетни и непушачи не трябва да употребяват продукти, които са алтернатива на стандартното пушене на цигари.

РЗИ, от друга страна, има отговорността да контролира отделните производители, като изисква от тях документи, анализи и т.н., но контролът на продажбите на крайния клиент и готовия продукт се осъществява от КЗП.

- Много лекари споделят мнението, че електронните цигари са по-малко вредни от конвенционалните. Българските специалисти препоръчват ли тези продукти на пациентите си?

- В България според мен лекарите са все още много далеч от тази тема, за съжаление. Но в Англия например личен лекар може да предложи на пациента да замени тютюневите цигари с електронни, тъй като е доказано, че последните са до 95% по-малко вредни. Така самият лекар преценява, че ако пациентът му е пушач и не може да се откаже, той ще има много по-голяма полза от употребата на електронните цигари, тъй като те са по-малко вредни от обикновените. Във Великобритания дори в някои болници има магазини, където се предлагат на пациенти електронни цигари.

В България лекарите все още не са така добре запознати и освен ако самият лекар не е потребител на електронна цигара, е малко вероятно да препоръча този продукт като по-малко вреден от пушенето.